

Smag på landskabet i Holstebro Kommune

Naturhandleplan for Hjerl Hede – til landmand

A. Arealbeskrivelse og udpegninger

Fig. 1. Folden på Hjerl Hede.

Størstedelen af områder er udpeget som naturtypen hede, der er markeret med lilla skråravering. Desuden er der mose markeret med brun skravering.

Den botaniske beskrivelse er baseret på delområder:

H: Udsnit fra hede

G-H: To områder med græshede

M: Mose - kun sydvestlige del er udpeget som mose

S: Område hvor overfladetørven er skrællet af i et område på ca. 2 ha i 2012/13.

Hjerl Hede er beskyttet hede og mose, se fig. 1. Hele folden er udpeget som EF Habitatområde og det indgår i EF Fuglebeskyttelsesområdet ved Flyndersø. I folden indgår beskyttet skræntskov mod Flyndersø. Delområder er ikke lynghede, men græshede. Desuden et område skrællet for tørv.

B. Naturmæssig målsætning

Fokus lægges på at bevare og fremme moseområdet udpeget som regenerering til højmoser samt at fremme naturkvalitet og forynge heden. På længere sigt at også græsheden får flere hedearter. Hedefladerne er meget ensformige, men der er gode arter, **plusarter**, som kan fremmes, som hvid næbfrø, rundbladet soldug, klokkeløve, tyttebær, rensdyrlav og tormentil. De negative arter er fraværende eller ikke særlig udbredte. Der er dog nogle **minusarter**, som vorte-birk, rynket rose, gyvel, ager-tidsel og kær-tidsel.

Derudover har projektet fået støtte fra Kvægafgiftsfonden, Region Midtjylland samt kommunerne Ringkøbing-Skjern, Skive, Holstebro og Randers.

Plejeplanens hovedpunkter

Som særlige ansvarsarter foreslås rundbladet soldug (mosen), tyttebær (heden) samt tormentil (græshede).

Rundbladet soldug

Tyttebær

Tormentil

Forvaltningspunkter i næste målperiode

Mose:

- Sikre at dyrene græsser mere i mosen og hjælpe dyrene ved at fjerne vortebirk og anden træopvækst. Bedst at rykke dem op, da de ellers skyder igen ved beskæring, og at gøre det i tide. Mere afgræsning i område med mose, f.eks. ved at frahegne sydvestlige fold i periode
- Tjekke, at der ikke er afløb fra moserne

Hedefladerne:

- Forynge og lysne i lyngen, så den overlever, og der bliver plads til tyttebær, rensdyrlav, m.v. Det kan gøres ved
  - 1) mosaikafbrænding i mindre felter, 15 x 15 m, sidst på vinteren i komb. med afgræsning
  - 2) vintergæsning med får/kvæg. Ved kraftig vintergræsning ikke nødv. med sommergræsning
  - 3) øget græsnings- og færdselstryk af dyr i sommersæsonen
  - 4) opdele heden i mindre folde, f.eks. ved at frahegne den sydvestlige del i perioder

Græshedefladerne:

- Øget græsningsstryk i kombination med afpudsning/høslæt på de mest produktive områder for at reducere de negative arter, som ager-tidsel, horse-tidsel og burre-snerre.

Helhed:

- Fårene har spist birk på lyngheden, men generelt er der for få dyr eller for kort sæson til at holde området. Græsheden har masser af græs. Da mosen indeholder meget bevaringsværdig vegetation anbefales, at der i mest tørre perioder arbejdes med at få plejet mosen, f.eks. ved at frahegne delområder, så der er højere græsningsstryk i delområde med mose. Højlandskvæg fra nabofold kunne gøre underværker, hvis de får adgang til området om vinteren.

Anbefalingerne skal afstemmes med eventuelle tilskudsregler for arealerne.